Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.
Стаття 5 Конституції України

№ 4 (72)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
1 лютого '19

Щоб не зловживали постачальники

Кабінет міністрів минулої середи прийняв постанову, яка унеможливлює завищення постачальниками природного газу рахунків за спожите паливо абонентам, які не мають лічильників.

Уряд встановив, що віднині року в Україні діють такі норми споживання газу без лічильників: газова плита за наявності центрального гарячого водопостачання (ЦГВП) – 3,29 куба газу на одну особу в місяць; газова плита без ЦГВП – 5,39 куба газу на одну особу в місяць; газова плита та водонагрівач – 10,49 куба газу на одну особу в місяць.

Прем'єр-міністр Володимир Гройсман на засіданні уряду наголосив, що за завищеними нормами платити не потрібно. «На превеликий жаль, в газовому середовищі всі думають, що потрібно наживатися на людях. Уряд проти цього і буде робити все для того, щоб захистити людей. Люди мають платити справедливу ціну, а не завищену», – сказав В. Гройсман.

Також уряд зобов'язав НАК «Нафтогаз України» за власний рахунок установити в кожному домогосподарстві газовий лічильник. «Кошти на це мають бути закладені у фінансовому плані Нафтогазу на 2019 рік», – підкреслив прем'єр і доручив Міністерству енергетики та вугільної промисловості України вести жорсткий контроль за виконанням НАК «Нафтогаз України» рішення уряду.

Добові стали більшими

В Україні підвищено розмір добових виплат на відрядження. Їх «підтягнули» до однієї десятої мінімальної зарплати.

Тепер в межах України максимальна добова виплата на проїзд, проживання та харчування працівників у відрядженні становить 417 гривень (раніше – 370 гривень). Відрядження за кордон може оплачуватися до 80 євро за кожен календарний день відрядження залежно від країни.

В'язницю гарантовано

За видачу під час виборів третій особі бюлетеня громадянина, який працює за кордоном, будуть ув'язнювати. Про це попередив міністр внутрішніх справ Арсен Аваков на засіданні колегії МВС. Він зазначив, що поліція матиме дані про тих, хто знаходиться на заробітках в іншій країні, а тому, в разі виявлення видачі бюлетеня іншій особі, порушуватиметься кримінальне провадження. Довести провину, сказав міністр, буде дуже просто, а тому винна особа швидко опиниться у в'язниці.

Діє консультаційний пункт

В Обознівці обладнано пункт, призначення якого – надання жителям громади консультацій з питань цивільної оборони. Пункт забезпечено необхідною наочністю, яка розповідає про надзвичайні ситуації та дії населення при їх настанні. За словами відповідального за функціонування пункту Романа Бурлаки, для кращої поінформованості жителів проводитимуться зустрічі в селах громади, а керівники ради та структурних підрозділів пройдуть навчання. Уже в квітні діяльність усіх консультаційних пунктів, що діють у Кропивницькому районі, перевірить спеціальна комісія.

Є запитання? Телефонуйте!

У головному управлінні Пенсійного фонду України в Кіровоградській області щодня з 08.00 до 17.00 години працює пряма телефонна «гаряча лінія». Звертатись треба за телефоном: 330-441.

У лютому щочетверга з 13.00 до 14.00 на телефонні дзвінки відповідатимуть посадовці головуправління: 7 лютого – начальник управління внутрішнього аудиту та фінансового контролю Світлана Володимирівна Кривенко, 14 лютого – начальник відділу з питань виплати пенсій військовослужбовців та деяких інших категорій громадян управління з питань виплати пенсій Світлана Миколаївна Кирдан, 21 лютого – начальник відділу виконання бюджету та бюджетно-фінансової звітності фінансово-економічного управління Ганна Георгіївна Арутюнян, 28 лютого – начальник управління з питань виплати пенсій Наталія Миколаївна Копач.

Магнітні бурі у лютому

У лютому фахівці передбачають декілька сильних магнітних збурень. Так, найбільш активні геомагнітні коливання будуть 5, 7 і 10 лютого. У середині місяця – з 19 по 21 лютого – очікується сильна магнітна буря, яку можуть відчути метеозалежні люди. 22 – 28 лютого – слабкі магнітні спалахи.

Під час магнітних бур чутливі до них люди часто відчувають головні болі, безсоння, порушення роботи серцево-судинної системи, загострення хронічних захворювань, зниження працездатності, занепад сил, збільшення адреналіну в крові, стреси і депресії.

Вважається, що лише 10 відсотків людства дійсно страждає від надмірної сонячної активності, а решта 90 вигадують собі симптоми і вірять в них.

Відключать електрику

Кіровоградський РЕМ повідомляє, що у зв'язку з технічним обслуговуванням обладання не подаватиметься електроенергія 4, 8 та 11 лютого 2019 року на вулиці Травневу та Миру в Грузькому, 12 та 13 лютого 2019 року на вулиці Степову та Молодіжну у Володимирівці.

Катеринівська Снігурка

Я люблю веселий ранок
Холоднючої зими,
Як на двір, на стіни, ґанок
І на шлях за ворітьми
Упаде із неба промінь,
Дим пов'ється з димарів.
На току підніме гомін
Зграя галок і граків.
Сніг ясним кришталем блище,
Лютий холод допіка;
Сонце вгору плине вище,
Та не гріє здалека.

Так писав про зиму Яків Щоголев (1824 – 1898), український поет-романтик. Мілєна, маленька жителька Катеринівки, з його творчістю ще не знайома, але їй теж подобається сніжна зима. А дорослі, як побачать цю дівчинку у білому вбранні, неодмінно називають її Снігуркою.

Із сесії сільської ради

Минулого тижня відбулася чергова сесія Катеринівської сільської ради, до порядку денного якої було внесено шістнадцять питань.

Депутати затвердили технічну документацію із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі, проекти землеустрою та надали дозвіл на виготовлення технічної документації для будівництва й обслуговування житлових будинків.

Затверджено низку програм: про розвиток земельних відносин, про регулювання чисельності безпритульних тварин на території громади, про виконання заходів з організації проведення призову на строкову військову службу, про національно-патріотичне виховання дітей та молоді, про підтримку обдарованих дітей, про професійну орієнтацію учнівської молоді.

Програма підтримки обдарованих дітей передбачає грошове заохочення за високі досягнення. Зокрема, школярі отримають кошти за успішне закінчення ліцею, перемоги в конкурсах, олімпіадах та інших змаганнях. Причому чим вищий рівень змагань – тим більша винагорода. Варто вдосконалювати свою майстерність і в спорті та творчості. Програмою передбачено також заохочення викладачів, які підготують переможців обласного та всеукраїнського рівнів.

Програма про професійну орієнтацію учнівської молоді передбачає навчання одинадцятикласників в автошколі й отримання ними посвідчення водія. На її реалізацію буде спрямовано сімдесят тисяч гривень з бюджету громади.

Рада внесла зміни до свого рішення про бюджет на нинішній рік, затвердила акти передачі матеріальних цінностей та активів колишніх загальноосвітніх шкіл правонаступнику – ліцею «Нова школа», статут останнього в новій редакції.

Серед прийнятих рішень – перейменування закладів дошкільної освіти та затвердження їх статутів, затвердження положення про преміювання працівників закладів культури Катеринівської сільської ради та надання матеріальної допомоги на лікування жителям громади.

Порив ліквідовано

Майже два тижні тривала епопея з ліквідації пориву тепломережі, якою подається тепло до дитячого садка Катеринівки. Обсяги проведених робіт вражають. Серед снігу – гори чорнозему, глибокі траншеї. Коли вже цей випуск газети мав передаватися до друкарні, директор з охорони праці і соціальних питань ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» Сергій Тихонюк повідомив по телефону: порив ліквідовано.

Як розповів газеті директор комунального підприємства «Обрій» Ігор Вітряченко, найскладніше було виявити місце пориву. Було розкопано десятки метрів теплотраси, але це не принесло бажаного результату. Не допомогли й викликані з обласного центру спеціалісти. Аби переконатися, що порив не стався під приміщенням дитсадка, доводилося відрізати дитсадок від мережі й встановити заглушку. Це спрацювало.

Закінчення на стор. 3

Роман Бурлак: Усі звернення розглянуто вчасно

У липні минулого року «Наша громада» інформувала своїх читачів про роботу Катеринівської сільської ради зі зверненнями громадян в першому півріччі. Зазначалося, зокрема, що в більшості випадків жителі громади порушували питання роботи житлово-комунального господарства, земельних відносин, соціального захисту. Чи змінився характер звернень за підсумками року?

– Ні, – каже відповідальний за роботу із зверненнями громадян, в. о. начальника загального відділу ради Роман Бурлак, – тенденція зберігається: людей цікавлять ті ж самі питання.

За його словами, найбільше звернень – 70 (23 відсотки від загальної кількості) – стосувалося земельних відносин. Хтось просив виділити ділянки для зведення будинку та його обслуговування, хтось хотів закінчити оформлення свого правда на володіння земельним наділом. Були й звернення про надання земельної ділянки в розмірі двох гектарів для ведення особистого селянського господарства. До речі, з таких бажаючих з 2010 року утворилася чимала черга, наприкінці минулого року виникла затримка з реалізацією їхнього права. Як пояснив Роман Бурлак, це було пов'язано з тим, що 250 земельних ділянок, які передано сільській раді, ще не пройшли державну реєстрацію. Тобто згадану затримку не варто розглядати як чиїсь навмисні дії.

Трохи менше – 54 (18 відсотків) – звернень торкалися питань соціального захисту.

– Багато звернень породила проблема з вчасним оформленням субсидії для оплати комунальних послуг, – каже Роман Бурлак. – Складність полягала в тому, що комісія з надання субсидії мала побувати в кожного, хто звернувся до колмісії. Завдяки наданому ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» автотранспорту, цю проблему було розв'язано. Ще люди часто зверталися по допомогу на лікування, яка передбачена програмою «Турбота».

Питання комунального господарства порушувалися в 23 зверненнях (7,6 відсотка). Переважно йшлося про вчасне розчищення доріг від снігу. Оскільки створене сільською радою комунальне підприємство «Обрій» поки що не має необхідної техніки, то до цієї справи долучалися ПАТ «Кіровоградське рудоуправління», ПрАТ «Олексіївське», АПК «Ніка», ПП «Лісне», ФГ Демченка Г. С.

– Часто люди скаржаться на велику кількість безпритульних собак, – додає Роман Бурлак. – і це серйозна проблема. Адже ні в районі, ні в місті, звідки найчастіше до нас тварини прибиваються, немає притулку. Якби був такий притулок, ми б навіть підтримували його, щоб тільки зменшити кількість бездомних собак в наших селах.

Аби краще знати настрої жителів громади, вчасно вирішувати питання, що їх непокоять, працівники ради провели 48 особистих прийомів, в тому числі чотири – на виїзді. На них побувало 248 чоловік. Ще 78 жителів звернулися на «гарячу лінію» сільської ради.

І останнє. Найчастіше звернення надходили з Обознівки, Катеринівки, Олексіївки та Володимирівки. Нічого дивного в цьому немає, адже тут мешкає найбільше жителів громади.

– Усі звернення розглянуто вчасно, – каже на закінчення Роман Бурлак. – Більшість з них вирішено позитивно.

Валерій М'ЯТОВИЧ

Варто знати

Введено аудіювання для дев'ятикласників

Торік вперше до зовнішнього незалежного оцінювання з іноземних мов було включено аудіювання. В нинішньому році воно стало частиною державної підсумкової атестації (ДПА) з іноземної мови у 9-му класі.

ДПА в 9-му класі проводитиметься з трьох предметів: української мови, математики та предмету на вибір. Це може бути іспит з іноземної мови: англійської, німецької, французької або іспанської.

Іспит з іноземної проводитиметься у письмовій формі. Він складатиметься з трьох частин: аудіювання, читання і застосування мови. Триватиме годину. «Торік ми вперше зробили аудіювання частиною тесту ЗНО з іноземних мов. Насамперед, щоб перевірити, наскільки учень не просто завчив матеріал, а й може ним користуватися, щоб вільно орієнтуватися в іншомовному середовищі. З нинішнього року частину аудіювання матимуть і завдання ДПА з іноземної мови в 9-му класі. Розуміння мови на слух – це частина стандарту міжнародних мовних тестів», – пояснив заступник міністра освіти і науки В. Карандій.

Матеріали для іспиту з іноземної мови в 9-му класі готуватиме вчитель. Завдання будуть двох рівнів. Рівень А2+ матимуть учні, які вивчають мову на рівні стандарту. В1 – для класів з поглибленим вивченням іноземних мов.

Матеріали для аудіювання мають містити аудіозапис тексту та одне післятекстове завдання. Теми стосуватимуться вікових особливостей та інтересів учнів. Приміром, фрагмент радіопрограми, прогноз погоди, телефонні перемовини тощо.

Для рівня стандарту аудіотекст буде тривалістю 1 – 2 хв. Для поглибленого вивчення – 3 – 4 хв. Учні прослуховуватимуть запис двічі, після чого виконуватимуть завдання до нього.

В інших ОТГ

Звернулися до суду

Маловисківська міська рада – орган самоврядування першої на теренах області об'єднаної територіальної громади – звернулася до Господарського суду, щоб повернути собі кошти, недоотримані через несплату податку на доходи фізичних осіб (ПДФО).

Ідеться про кругленьку суму – 7,5 мільйона гривень. Боржники – установи, розташовані на території громади. Це – територіальний центр соціального обслуговування населення району, відділ освіти, молоді та спорту районної державної адміністрації, центральна районна лікарня та центр первинної медико-санітарної допомоги.

Усі ці установи розташовані на території міста, але поповнюють бюджети сільських рад, які не увійшли до складу ОТГ.

– Це несправедливо, – каже міський голова Юрій Гульдас. – Нас позбавили коштів, які б ми могли використати для реалізації низки важливих соціальних проектів.

Як тепер уже встановлено, до створення цієї дивної ситуації причетне керівництво району. Не випадково на звернення ОТГ з приводу виявленого порушення воно відповідало: «перерахування коштів з податку фізичних осіб проведено відповідно до чинного законодавства України».

За розпорядженням голови райдержадміністрації установи-порушниці влітку минулого року зареєструвалися за іншими юридичними адресами, не змінюючи фактичного місцезнаходження. Так, територіальний центр соціального обслуговування, відділ освіти, молоді та спорту райдержадміністрації, центр первинної медико-санітарної допомоги прописалися у Великій Вискі, а районна лікарня – в Оникієвому. Обидва села розташовані за кілька десятків кілометр від Малої Виски.

У Маловисківській міській раді вважають, що такі дії є порушенням ст. 64 Бюджетного кодексу, де чітко передбачено, що ПДФО, який сплачується податковим агентом-юридичною особою (її філією, відділенням, іншим відокремленим підрозділом), зараховується до відповідного місцевого бюджету за місцезнаходженням цього податкового агента в обсягах податку, нарахованого на виплачені фізичної особі доходи.

Щоб покласти край такій дивній політиці районної влади та повернути недоотримані кошти, Маловисківська міська рада й звернулась до Господарського суду.

Валентина ОСТАПЧУК

«Ми трудилися з ентузіазмом!»

З історії катеринівських каолінових копалень

Продовження. Початок у номерах 51 (67), 52 (68) та 2 (70).

Колишня керівниця місцевої школи Т. Громова розповіла про підтримку Федоровським місцевої освіти та пояснила, чому у нього виникли великі проблеми:

– Федоровський дуже переймався тим, щоб наша восьмирічка отримала належне приміщення. Будувалося воно силами рудника, а партійні та радянські керівники приїздили сюди перевіряти, як ведуться ці роботи. Маючи зв'язки з високопосадовцями, Олег Мануїлович вирішував проблеми матеріально-технічного характеру, які виникали при будівництві нової школи. Так, наприклад, він допоміг дістати радіатори опалення.

А ще завдяки Федоровському наші школярі їздили і в Москву, і в Ленінград, і в Одесу, і в Полтаву... Де ми з дітьми тільки не були тоді! Я була свідком того, як Олег Мануїлович давав бухгалтерці розпорядження оплатити такі поїздки коштом підприємства. Бухгалтерка казала, що це не передбачено кошторисом. А Федоровський: «Директор школи це для себе особисто просить?» На потреби дітей Федоровський ніколи не скупився. Як я розумію, при цьому треба було щось списати на підприємстві. Це були порушення. Але не злочини!

Федоровський був розумною і підприємливою людиною. Він умів розв'язувати проблеми, які виникали з постачанням на рудник техніки, матеріалів. Наприклад, вимінював у колгоспів на пісок матеріали, потрібні руднику. Ця винахідливість Олега Мануїловича комусь не сподобалася. На нього написали анонімку. Розпочалися перевірки. Тоді ні за що ні про що людину могли зламати... Кілька років тому я в колі тих, хто знав Федоровського, побувала на його могилі в обласному центрі. Я від імені усіх вибачилася перед покійним за те, що не підтримали його у тяжку годину.

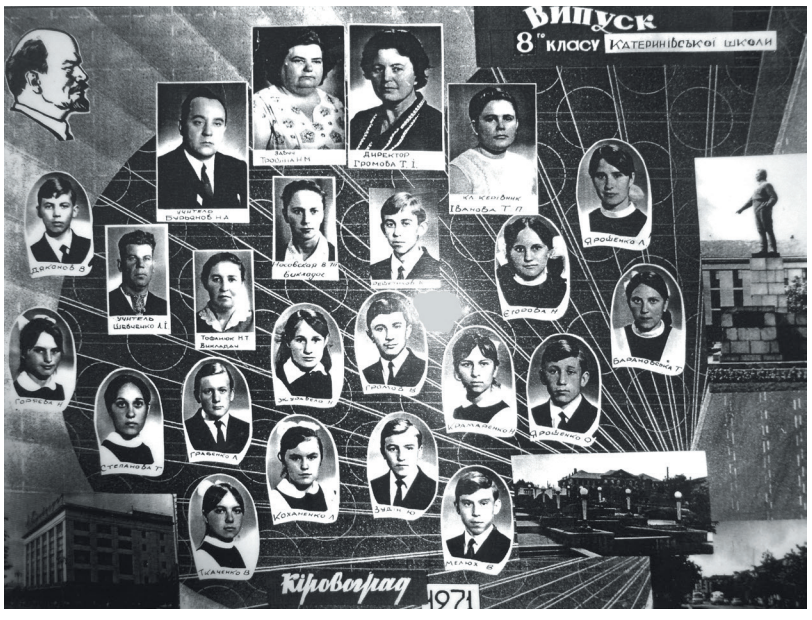

Також Т. Громова повідомила, що Олега Федоровського за допомогу місцевій школі нагородили Грамотою Міністерства освіти УРСР.

А Тамара Зайченко (ветеранка рудника, працювала тут касиром, економістом) підкреслила:

– Федоровський став керівником кар'єру у молоді роки – йому тоді усього-на-всього тридцять два було. Він від мене на рік старший. Та Олег Мануїлович зумів розвинути підприємство. І селище при ньому розвивалося. Коли я з чоловіком і малим сином перебралися сюди у 1963 році, Катеринівка ще глухим селом була! Дуже шкода Федоровського, йому ще жити та жити було. Потім нас, працівників бухгалтерії, викликали в КРУ. Та нічого проти нього не знайшли.

У будівництві нового приміщення для школи брали участь і жителі Катеринівки. Зокрема, рів під фундамент вони викопали, як мовиться, толокою.

– Було складено список людей, щоб запропонувати їм узяти участь у земляних роботах, – згадує Т. Громова. – Розрахунок був такий, щоб кожному випала ділянка довжиною два–три метри. Прийшли всі до одного. А директор кар'єру Федоровський, йому ніколи було копати рів, прислав чоловіка, якого найняв за свої гроші. Запам'ятався мені й Вітя Буряк, ще не жонатий на той час хлопець, який, не будучи занесеним у список, сам звернувся до мене: «Дайте мені норму! Я ж колись оженюся, і діти мої тут вчитимуться». Такі дружні, згуртовані люди були! І погріб для школи викопали гуртом. А шпаклювати замазкою вікна приходили зі своїми драбинами.

– І я, і мої батьки копали рів під фундамент для майбутньої школи, — згадує ветеран рудника Володимир Бабій. – На нашу сім'ю припала ділянка довжиною метрів з п'ять.

У цей же час відбулися зміни в адміністративно-територіальному устрої Української УРСР. Зачепили вони й Катеринівку. Так, указом Президії Верховної Ради Української РСР за 20 листопада 1965 року селище міського типу Лелеківку включено до міста Кіровограда. Селищу залізничної станції Лелеківка Обознівської сільради присвоєно найменування «селище Лелеківка». Невдовзі після того рішенням облвиконкому у складі Кіровоградського району утворено Обознівську сільраду з центром у селі Обознівці. Їй підпорядковано села Обознівку, Катеринівку і Нове, які були у відданні Лелеківської селищної ради, уже ліквідованої.

Далі буде.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Станіслав Табунченко:

Щоб поспівати та поспілкуватися в клубі, люди кидають домашню роботу, бо її всю не переробиш

Кілька років тому Володимирівському клубу пощастило – Станіслав Табунченко, відомий в області баяніст, погодився їздити сюди кілька разів на тиждень, щоб займатися з місцевими співаками. Як йому працюється тут концертмейстером та керівником вокального гуртка? Про це, про свої музичні уподобання, а також про те, як став музикантом, Станіслав Вікторович розповів «Нашій громаді».

– Чому ви, починаючи музичний шлях, вибрали з-поміж багатьох інструментів баян?

– Коли навчався у третьому класі (це було у 1970-і роки), до нас у 21-у школу Кіровограда завітала жінка з баяном. Вона розповіла нам про набір до 2-ї музичної школи. А потім взяла баян. Її гра справила на мене сильне враження. І досі пам'ятаю, баяністка виконала «Меланхолічний вальс». Згодом я став учнем музичної школи. Першим моїм баяном був «Етюд», куплений батьками.

– Мабуть, ви одразу заходилися підбирати на баяні популярні мелодії.

– Ні. Я старанно грав гами, етюди – все, що передбачала програма. Мені це подобалося. Хоча водночас тягло на вулицю. Особливо узимку, коли річку сковував лід. Я ж біля Новомиколаївського пляжу ріс, дуже любив хокей. У чотирнадцять чи п'ятнадцять років брав участь у міському турнірі «Золота шайба», за його підсумками мене визнали найтехнічнішим і найрезультативнішим гравцем сезону. Запрошували у спортінтернат в Києві. Батьки відмовили мене, адже я вже кілька років займався музикою.

– Відчуття того, що баян – не модний інструмент, не було?

– Не було такого, хоча однолітки вчилися грати на гітарах, на саксофонах. Я вже розглядав музику як науку, осягнути яку можна з допомогою різних інструментів. А грати на гітарі навчився згодом, самостійно. Звісно, мені в цьому допомогли знання, які здобув, оволодіваючи баяном.

– Який з цих інструментів – складніший?

– Гітара складна по-своєму, баян – по-своєму. Особливо готово-вибірний баян. У баяні такої моделі при натисканні клавіш лівої руки можуть звучати і акорди (як у звичайному баяні), і одиничні звуки. Можливості готово-вибірного баяна – дуже широкі. Він підходить і для виконання поліфонічних творів Баха та іншої класики.

– Що було після музичної школи?

– Кіровоградське музичне училище. Я в ті роки по вісім годин щодня займався на баяні. І регулярно їздив в Одесу, де брав уроки у Віктора Петровича Власова, завідувача кафедри народних інструментів тамтешньої консерваторії. Закінчивши училище, не став поступати в консерваторію.

– Чому ж?

– Не був до кінця певен, що музика мені потрібна понад усе. Та й саме призвали в армію. Служив у прикордонниках. Вміння грати на баяні там мені знадобилося.

Після служби планував вступити до вишу правоохоронної сфери. Тим часом влаштувався методистом у Кіровоградському районному будинку культури. Якось Анатолій Олександрович Медведєв, завідуючий районним відділом культури, співак ансамблю «Горлиця», перестрівши мене в БК, сказав: «Послухай, як співаємо». Я був вражений від їхнього співу, до того не бачив вокального колективу такого високого рівня, хіба що по телевізору. Баяністом у «Горлиці» був Анатолій Андрійович Білявський, який раніше акомпанував Кубанському хору, а до того працював концертмейстером поліського ансамблю пісні й танцю «Льонок». «Горлиці» був потрібен ще один баяніст. Я й перейшов туди на роботу. Тоді ж відмовився від думки про навчання у виші правоохоронної сфери. Згодом вступив до місцевого педінституту на музично-педагогічний факультет.

– Отже, з «Горлиці» і почалася ваша робота у Кіровоградському районі?

– Перед його жителями виступав і раніше. Нас, студентів музилища, залучали до співробітництва з вокальними колективами, які діяли при підприємствах міста. У складі таких ансамблів виступав у приміському районі. Бувало, ми піднімали настрій колгоспникам на полях та тваринницьких фермах.

– А на весіллях доводилося грати?

– Маю і такий досвід. Якось два дні грав на весіллі у їдальні машинобудівного технікуму. І не тільки там.

– Акомпаніаторству спеціально вчать в музучилищах?

– Так. У нас був предмет «Акомпаніаторська практика», багато студентів вважало його другорядним. Викладав його Іван Григорович Демиденко, баяніст з «Ятрані». Наприклад, казав: «Зіграй «Цвіте терен». Я зіграв у тональності до мінор. А він: «Зіграй це ж у тональності до дієз мінор». Я зіграв. А Іван Григорович: «Прийду через двадцять хвилин, зіграєш ще у чотирьох тональностях». Так я вчився акомпаніаторству. Вважаю, у музилищах мають більше уваги приділяти цьому предмету. Бо баяністові, який навчився грати тільки по нотах, важко стати концертмейстером.

– Коли ви обзавелися першим дорогим баяном?

– Навчаючись у музучилищі. «Етюд», придбаний у шкільні роки, не відповідав програмі навіть першого курсу. Потрібен був інструмент з готово-вибірною клавіатурою лівої руки. Такий можна було купити в магазині, та мені хотілося мати баян з гарним звучанням, ручної роботи. Батьки виділили частку із заощаджень, і поїхав я з однокурсником в Тулу – місто майстрів з виготовлення баянів. Викладач дав нам адресу майстра, ще й попередив його листом про наш візит. Повернулися додому з чудовими баянами.

– І скільки тоді коштував баян ручної роботи?

– Дві з половиною тисячі карбованців.

– Дорого. «Жигулі» першої моделі коштували п'ять з половиною. А як ставитеся до гармоніки – гармошки по-народному?

– Це народний інструмент, який допомагає людям спілкуватися. Великою популярністю користувалася місцева телепередача «Киньте все, гармошка грає». Керівники телерадіокомпанії зверталися до мене з проханням допомогти у її відновленні. Мені ця ідея сподобалася, я тоді саме співпрацював з міським ветеранським хором, у складі якого завжди були гармоністи. Телевізійники дуже старалися, намагаючись створити якісний продукт. Зробили запис. Але сталася реорганізація місцевої телерадіокомпанії, її перетворили на філію київської, багатьох працівників позвільняли, фінансування обмежили, й від ідеї випускати передачу «Киньте все, гармошка грає» довелося відмовитися.

– Розкажіть про роботу у Володимирівському клубі. Як вам місцеві вокалісти?

– У колективі «На струнах душі» зібралися талановиті люди. Наприклад, слухачів заворожує тембр голосу Сергія Степановича Євенка. Він співає і сольно, і в дуеті з дружиною Ларисою Анатоліївною, теж гарною співачкою. Чудовий голос має Валентина Федорівна Жарун, вона належить до найактивніших членів колективу, її творчі ідеї – завжди цікаві, оригінальні. Люблять у нашому колективі пісню «Чайка степова», завдяки колоритному голосу Любові Павлівни Лісовенко цей твір звучить неповторно. Популярністю серед публіки користується дует у складі Людмили Григорівни Сарани та Галини Дмитрівни Грамотенко. Перша з них ще й співає сольно. Прекрасні голоси – у Світлани Миколаївни Токаренко та Ані Брус. Вдячний цим людям. А також всім, хто був у наших лавах раніше, – Олегові Кулі, Володимиру Протасову, Надії Протасовій, Наталії Жайворонці, Наталії Добровольській.

Дехто з колективу раніш співав під керівництвом професіоналів. Маю на увазі вчителів, які студентами займалися вокалом у вузівській капелі. Нікого мені не треба було вчити азам співу. Але при розучуванні складних, багатоголосних, творів доводиться потрудитися. Зауважу, що люди об'єдналися у вокальний колектив передусім заради душевного спілкування, а не заради концертів. І назву «На струнах душі» придумали самі. Щоб поспівати та поспілкуватися в клубі, люди кидають домашню роботу, бо її всю переробиш. Узимку, щоправда, часто хворіють, тому пропускають репетиції.

– Ваш колектив брав участь у телешоу Оксани Пекун.

– Так. Участь у «Фольк-music» була дуже пізнавальною для сільських артистів. Але «Фольк-music» – це не конкурс. А я хочу, щоб наш колектив взяв участь у змаганні серед собі подібних. Такі конкурси проходять в обласних центрах України, деякі мають статус міжнародних.

– Які сподівання покладаєте на клуб у Володимирівці?

– Сподіваюся, що він розвиватиметься і стане осередком культури та дозвілля і для літніх, і для дітей, і для молоді, і для людей середнього віку. Сподіваюся, сільська рада подбає про ремонт приміщення клубу.

– Яку музику любите?

– Оркестрову. Улюблені композитори – Бах, Шопен, Штраус. Буває, слухаю й неглибоку музику. Наприклад, пісні Візбора, інших шансоньє.

– Знаю, ви, баяніст, на концертах граєте поп-музику.

– Років з п'ятнадцять тому склав програму, подібну до тієї, з якою виступав Ян Табачник. У ній – мелодії різних народів світу. І танго, і блюзи... Буває, виконую їх разом із саксофоністом. У такий спосіб пропагую баян. Дехто думає, що баян годиться лише для того, аби підігравати співакам. А насправді баян – це досконалий концертний інструмент з чудовим тембром і дуже широкими технічними можливостями. Він використовується і для супроводу співу, і як сольний інструмент, і в ансамблях та оркестрах.

– Музика – це ваш хліб. А хобі якесь маєте?

– У юності займався альпінізмом, підкорював вершини на Кавказі. Тепер для мене музика – і робота, і хобі. У час відпочинку люблю поімпрозувати на баяні.

Розпитував Віктор КРУПСЬКИЙ

Про це писала «Зоря комунізму»

Після критики

«Свого часу наша газета критикувала ідеологічних працівників обознівського відділку колгоспу імені Горького за незадовільну масово-політичну роботу серед колективу тваринників». Так починається кореспонденція «Критика сприймається по-діловому», опублікована в районці за 20 березня 1976 року. Далі розповідається про те, як обознівці, відреагувавши на критику, пожвавили ідеологічну роботу: у «червоному куточку» у будинку тваринника на стенді «Впроваджуйте метод передових доярок!» розмістили портрети колгоспниць Р. Воловик, О. Безлатньої та О. Романової. Зазначається: «у тому, що будинок тваринника став центром масово-політичної роботи, є чимала заслуга завідуючої сільською бібліотекою М. Вітряченко. Вона часто буває серед тваринників, доставляє на ферму свіжі газети, журнали, книги».

Щоб неслися кури

У сімдесятих роках в «Зорі комунізму» була рубрика «Клуб передового досвіду». У випуску за 23 березня 1976-го в цьому розділі надруковано статтю на ось яку важливу тему: раціональне згодовування кормів сільськогосподарським тваринам в умовах стійлового їх утримання. Авторка публікації – передова птахівниця колгоспу імені Чапаєва Г. Згривець – повідомила, що на їхній фермі – 19 тисяч несучок породи леггорн білий, що вона і її напарниця В. Рогатинська зобов'язалися отримати протягом року з кожної курки 190 яєць, поділилася й «секретом» свого успіху: кормові концентрати слід добре перемішувати, до них варто додавати риб'ячий жир.

Порив ліквідовано

Закінчення. Початок на стор. 1

– Ніхто й припустити не міг, що порив трапився між колодязем водогону і підпорою електричного стовпа, – каже Ігор Вітряченко і називає тих, хто доклав багато зусиль для ліквідації аварії, – Дмитра Назаренка, Сергія Ситника (*на знімку*), працівника дитсадка Олександра Чусовітіна, а також дякує електрикам рудоуправління на чолі з Володимиром Бібіком.

Поки усувався порив теплотраси, дитсадок працював, адже ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» закупило й передало йому електроконвектори.

Її кераміка починалася з катеринівської глини

У Кропивницькому вперше проводиться виставка, присвячена іграшці як окремому виду народної творчості. Серед тих, хто представив там свої роботи, – й кропивничанка Вікторія Пухинда. Відвідувачів захоплюють реконструйовані нею керамічні іграшки доби Трипілля, Черняхівської та інших археологічних культур.

Аби якнайточніше передати особливості древніх іграшок, майстриня вивчала артефакти, спеціальну літературу, консультувалася з фахівцями.

Вона не вважає себе тільки керамістом, адже має й інші напрямки творчості. Розповідає, що повернувшись до рідного міста після закінчення Львівського художньо-промислового училища імені Івана Труша (зараз – державний коледж декоративного і ужиткового мистецтва), більше малювала. Керамікою захопилася дещо пізніше.

Каже, тоді не було таких можливостей, як нині, коли варто зробити замовлення через Інтернет і

тобі відразу надішлють матеріал потрібного кольору й якості, зокрема, найкращу слов'янську глину, яку й продають уже спеціально підготовленою для ліпки. Втім, вона знайшла вихід з непростої ситуації: потрібна їй глина була неподалік міста – в катеринівському кар'єрі.

– Якість матеріалу мене цілком влаштовувала, – розповідає, але щоб довести її до необхідного для ліпки стану, довелося діставати конспекти.

Коли слухаєш її, складається враження, що про технологію виготовлення керамічних виробів, численні перевтілення глини під дією води, високих температур, різноманітних природних добавок, вона знає все. Таке буває, коли ти по-справжньому любиш справу, якою займаєшся.

Зараз Вікторія навчає кераміці дітей, які відвідують міську станцію юних техніків, проводить майстер-класи для дорослих, зокрема, показує, як можна власноруч виготовляти прикраси для жінок. А нещодавно ще й почала

навчати дітей художньому розпису печива.

Федір ШЕПЕЛЬ, фото автора

«КИЇВСЬКА РУСЬ» – назва, яку вигадали історики

«Кожен має право вірити у що хоче, навіть у цілковиту нісенітницю. Науковці так само мають право на те, щоб їхня позиція, підкріплена документами та незаперечними фактами, отримала широке поширення та стала загальним надбанням», – стверджується в книжці Якова Гордієнка «Errare humanum est: 50 нарисів з українського примарознавства», виданій 2016 року у Києві (латинське «errare humanum est» означає «людині властиво помилятися»). У книжці розвінчується низка помилкових уявлень (міфів), пов'язаних з Україною. Один з цих міфів полягає в тому, що середньовічна руська держава називалася Київською Руссю. Ось що повідомляється з цього приводу в книжці Гордієнка.

Середньовічні русини, як випливає з літописів, ніколи не вживали цієї назви. Свою країну вони називали просто Руссю або Руською землею, а терени навколо столиці – Київською областю (саме так!) або Київською страною. Іноземці також не знали ніякої «Київської Русі»: у західноєвропейських джерелах ідеться про Рутенію, у візантійських – про Росію (з наголосом на «о»), в арабських – про Країну Русь.

Що ж до Київської Русі, то це суто штучний, кабінетний термін, який історики використовують, щоб полегшити собі життя і не пояснювати кожного разу, що йдеться про «державне утворення X – XIII століть з центром у Києві». Зрозуміло, науковці ніколи не стверджували, що назва «Київська Русь» реально існувала у минулому. Але так само ніколи не наголошували, що назва ця має винятково умовний характер. Хоча принаймні у шкільних підручниках це варто було б зробити.

Коли ж визначення «Київська Русь» увійшло до наукового лексикону? Чомусь його приписують Миколі Карамзіну, хоча той ототожнював поняття «Русь» лише з варягами, а державу київських князів величав «Россией». Насправді ж першим назвав Русь київською у 1846 р. Михайло Погодін: «Якщо б новгородці наклали на племена данину, то вона би їм і платилась, а не Русі київській». Оскільки слово «київська» Погодін пише з малої літери, очевидно, це поки що не назва і не термін, а лише уточнювальне визначення. У вигляді ж назви словосполучення «Київська Русь» першим у друкованому творі використав Сергій Соловйов. Вже у першому томі його «Истории России» 1851 р. йдеться про «столкновения Киевской Руси с Византиею». Проте в подальшому історик цим терміном майже не користується. Не дуже часто використовує нове поняття і його наступний поширювач Микола Костомаров. У його монографії «Русская история в жизнеописаниях ее главнейших деятелей», а саме в першому випуску 1873 р., Київська Русь згадується чотири рази, щоправда, скоріше не як науковий термін, а як оригінальний епітет.

Соловйов і Костомаров, а слідом за ними Василь Ключевський, Матвій Любавський, Дмитро Іловайський використовували назву «Київська Русь» у суто географічному сенсі. А з початку XX ст. поширилося хронологічне трактування терміна – як назву початкового періоду російської історії його вживали М. Рожков, М. Покровський, М. Присьолков. У такому значенні «Київська Русь» потрапила й до гімназійного підручника Мойсея Острогорського.

І, нарешті, першою працею, де «Київська Русь» виступає як повноправне і природне визначення не лише території та історичного періоду, а й держави, слід вважати, мабуть, «Лекции по русской истории» Сергія Платонова, які вийшли друком 1917 р. А остаточно неіснуюча назва закріпилася як реальна в радянських шкільних підручниках 1930-х років.

Ваше здоров'я

Про м'ясо

М'ясо – продукт корисний і поживний. Воно багате на такі речовини, як залізо, цинк, є цінним джерелом амінокислот, що використовуються для біосинтезу білка. Амінокислоти рослинного походження засвоюються набагато гірше. Різні види м'яса корисні порізному. Наприклад, телятина багата на вітамін D, в пісній яловичині велика кількість вітаміну B. Свинина, не настільки жирна, як це заведено вважати, і в шматку пісної свинини жиру міститься не більше, ніж у дієтичному філе курчати. Куряче м'ясо містить багато білка і глютаміну, вони стимулюють роботу серцевої системи. Для дієтичного харчування відварне куряче м'ясо підходить найкраще. Воно незамінне для харчування людей із захворюваннями шлунково-кишкового тракту, з гастритом, при виразці і синдромі подразненого шлунка. Печінка багата на вітамін A, що дуже корисно для імунної системи. Порція яловичої печінки поповнює денну норму цього вітаміну, а також поповнює організм необхідною кількістю цинку і заліза. Куряча печінка забезпечує фолієвою кислотою.

! Але майте на увазі, що при надмірному вживанні м'яса можуть утворюватися жирові бляшки, через які виникають тромби. Надлишок у раціоні харчування м'ясних продуктів, копченостей може призвести до інсульту або інфаркту, а також до виникнення подагри.

➤ Отже, без шкоди для здоров'я можна 2 – 3 рази на тижні побалувати себе шматочком соковитої телятини або ж курячою грудинкою, або навіть запеченою у фользі свинячою вирізкою. Без думок про непоправну шкоду для свого здоров'я можна вийти на шашлики або барбекю з друзями. Звісно, бажано звести до мінімуму вживання смаженого або копченого м'яса – краще відварене або запечене в духовці.

☛ Не варто забувати і про правильне зберігання м'ясних продуктів, адже перемерзле м'ясо втрачає свої корисні властивості, а те, яке тривалий час лежало без холодильника, стає не просто шкідливим, а небезпечним для здоров'я.

Чому з'являються шишки від уколів

Будь-які ущільнення після уколів – це ускладнення. Що з ними робити? Все залежить від того, які у вас проблеми.

Гематома (синець) з'являється, якщо під час уколу випадково була зачеплена кровоносна судина. Іноді через це з'являється припухлість і ущільнення. Кращий засіб від гематом – притиснути ватою або серветкою місце ін'єкції одразу після уколу. Якщо синець довго не проходить, можна обробляти його маззю з гепарином або троксерутином.

Інфільтрат. Це скупчення клітин і лімфи в тканині, яке утворює шишку після уколу. Оскільки в нормі нічого цього бути не повинно, то місце, де зосередилися непотрібні клітини і тканини, відчувається як щільну грудку, запалюється і болить. Щоб його не було, треба добре обробляти місця уколів, використовувати гострі голки і робити ін'єкції в стерильних рукавичках. Організм повинен сам впоратися з інфільтратом. Щоб трохи допомогти собі, можна по 20 хвилин 1–2 рази на день прикладати до шишок теплі сухі компреси (прогрітий рушник, наприклад) або грілки з водою не гарячіше 60°C. Тепло прикладають без будь-яких мазей і засобів. Через тепло судини розширюються, кровотік посилюється, тому інфільтрат розсмоктується швидше.

Абсцес – це інфільтрат, в якому продовжився запальний процес і утворився гній. З'являється він через те, що в ранку потрапила інфекція. Якщо дійшло до нагноєння, знадобляться антибіотики і, можливо, навіть операція. Абсцес самостійно лікувати не можна. Це завдання хірурга. ☛ На абсцеси не можна накладати тепло, тому що через нього гнійне запалення тільки посилиться, а це може призвести аж до сепсису. Тож, перш ніж братися за грілку, перевірте свої шишки у лікаря. Особливо якщо вони постійно болять, шкіра навколо них червоніє або темніє, а у вас підвищується температура. Це ознаки нагноєння і сильного запалення.

Чи допоможуть народні засоби? Велика частина народних порад зводиться до одного: щось прикласти (листок капусти або алое, твердий сир або зробити йодну сітку). Сенс такий же, як при використанні тепла: нагріти і посилити кровообіг. Головне – не починати прогрівання, поки не будете впевнені, що не зробите собі гірше.

Готуємо вдома

Рецепти страв з серіалу «Величне століття. Роксолана»

«Величне століття» – один з найулюбленіших турецьких серіалів. У ньому можна познайомитися з культурою, звичаями і кулінарними традиціями Туреччини. Що можна приготувати з цього захоплюючого серіалу?

Перепели з гранатовим соусом

4 перепілки (можна замінити м'ясом курки), 2–3 зубчики часнику, 1 ч. л. кориці, гранат, апельсин, 4 ст. л. оливкової олії, 1 ст. л. меду, сіль, перець, чебрець за смаком. Для соусу: 2 скл. гранатового соку, 2 ст. л. коричневого цукру, 3–4 ч. л. бальзамічного оцту.

Натерти апельсинову цедру і часник на дрібній тертці. Замаринувати перепелів, натерши їх сумішшю з кориці, перцю, чебрецю, половини олії, часнику, меду і цедри. Поставити їх у холодильник на 2–3 год. Розігріти духовку до 200°C. Покласти перепелів на деко, змащене оливковою олією. Запікати 25–30 хв. при 180°C. Соус: у невеликій сковороді змішати гранатовий сік, коричневий цукор і оцет. На середньому вогні довести суміш до кипіння. Зменшити вогонь і варити 7–10 хв. За-

лити перепелів половиною соусу і поставити в духовку ще на 10–15 хв. Полити готових перепелів соусом і подавати, прикрасивши зернами граната.

Турецьке печиво

150 г вершкового масла, 1 скл. цукру, 2 скл. борошна, 70 г очищеного мигдалю. Добре збити масло, додати цукор і борошно. Замісити тісто і розкачати його до товщини 1 см. Вирізати з тіста фігурки. На кожне печиво покласти мигдаль. Випікати печиво 10–15 хв. при 220°C.

Халва з манки

250 г манної крупи, 250 г цукру, 120 г вершкового масла, 500 мл молока, 1 ст. л. ванільного цукру, 50 г мелених горіхів (кедрові / фісташки / мигдаль).

У каструлі розтопити вершкове масло. Всипати манну крупу і обсмажувати до золотистого кольору приблизно 5–7 хв., постійно помішуючи. Додати мелені горіхи і обсмажувати на повільному вогні ще 15–20 хв., поки суміш не набуде рожево-коричневого відтінку. В окремій каструлі розігріти молоко. Додати цукор і довести до кипіння, щоб цукор розчинився. Гаряче молоко тонкою цівкою влити в манку з горіхами і перемішати. Варити 2–3 хв., помішуючи, поки не вбереться все молоко і каша стане розсипчастою. Зняти халву з вогню, закрити кришкою і остудити при кімнатній температурі. У готову халву можна додати горіхи і родзинки.

«Наша ГРОМАДА» – загальнополітичне видання. Засновник – ПАТ «Кіровоградське рудоуправління».
Свідоцтво про реєстрацію КГ № 890/466.

Редактор Крупський В. І.
Адреса редакції: Кіровоградська область, Кропивницький район, с. Катеринівка, просп. Гагаріна, 8. Тел. (0522) 31 46 45.

Надруковано у ПВП «Поліграф-Сервіс», м. Кропивницький, вул. Садова, 88-а. Тижневий наклад – 1500 примірників. Зам. № 226